

2016

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

CARTE DE VIZITĂ

RISE Moldova este o comunitate de jurnaliști de investigație, programatori și activiști din Republica Moldova și România. Investighează crima organizată și face conexiuni din zone offshore, dezvăluie scheme de spălare a banilor din Moldova și alte țări din Europa de Est, scheme de corupție, contrabandă, fraude fiscale, trafic de arme și scoate la lumină afacerile ascunse ale politicienilor.

RISE Moldova (Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova) a fost înregistrată la Ministerul Justiției pe 17 martie 2014.

RISE Moldova

PARTENER:

MEMBRU:

PARTENER PENTRU MOLDOVA:

[#PanamaPapers](#),
proiect global coordonat de

Date de contact

☎ +373 688 50 555
 @ risemoldova.project@gmail.com
 🏠 www.rise.md

📘 facebook.com/risemoldova
 🐦 twitter.com/risemoldova
 📧 risemoldova

ECHIPA

IURIE SANDUȚA

Director RISE Moldova
și membru al OCCRP
Specializare: investigații transfrontaliere

OLGA CEAGLEI

Reporter RISE Moldova
Specializare: investigații pe subiecte de corupție

NICOLAE CUȘCHEVICI

Reporter RISE Moldova
Specializare: investigații și reportaje-anchetă

VLADIMIR THORIC

Editor de limbă rusă RISE Moldova
și membru al OCCRP
*Specializare: investigarea fraudelor în domeniul
economic și politic*

ION PREAȘCA

Reporter RISE Moldova,
Redactor-șef la MoldStreet
*Specializare: investigații fraude, tranzacții, bănci,
energetică; jurnalism economic*

MIHAI MUNTEANU

Reporter-at-large la OCCRP
*Specializare: investigații pe subiecte de
crimă organizată*

DUMITRU STOIANOV

Reporter freelancer
*Specializare: investigații pe subiecte din domeniul
sportului*

DUMITRU LAZUR*

Reporter RISE Moldova
Specializare: investigații pe subiecte de corupție

DOINA IPATII**

Reporter RISE Moldova
Specializare: anchete sociale

INNA CÎVÎRJIC***

Reporter RISE Moldova
Specializare: investigarea fraudelor bancare

ELENA MATEI

Manager financiar

* din februarie 2016

** din martie 2016

*** din august 2016

PREMII

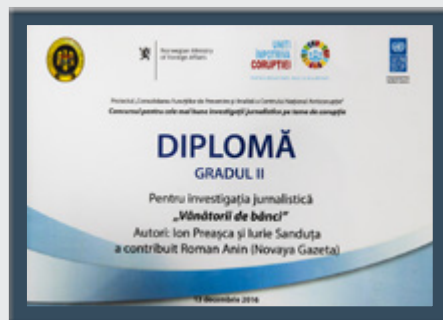
TOPUL „JURNALIȘTII ANULUI 2016”
Cea mai bună
investigație jurnalistică
 Clubul de Presă din Chișinău

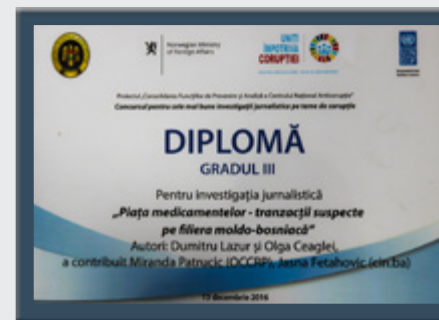
PREMIUL PENTRU
Jurnalism de mediu
 Asociația Jurnaliștilor de Mediu
 și Turism Ecologic din Moldova

ANCHETELE
#PanamaPapers
LOCUL II // Categoria INVESTIGAȚII
 Premiile Superscrieri, ROMÂNIA

Vânătorii de bani
LOCUL II // Cele mai bune investigații
jurnalistice pe teme de corupție 2016
 PNUD Moldova

Tranzacții suspecte pe
filiera moldo-bosniacă
LOCUL III // Cele mai bune investigații
jurnalistice pe teme de corupție 2016
 PNUD Moldova

PREMIUL ONORIFIC
„Super-Presă Locală”
Premiile Superscrieri 2016
 ROMÂNIA

INVESTIGAȚII

În urma **ANCHETELOR RISE** din acest an: Un ministru a fost „încercuit” de CNI, CNA și Procuratură; Ministerul Mediului s-a autosesizat de mai multe ori și a pornit anchete de serviciu; Poliția a deschis dosar penal pe numele unor proxeneți, iar Serviciul protecție internă și anti-corupție al MAI a inițiat o anchetă de serviciu pe numele unui polițist; CEC s-a autosesizat la ancheta RISE despre morții cu drept de vot din Registrul de Stat al Alegătorilor; Candidații la prezidențiale au făcut referire de nenumărate ori la dezvăluirile noastre; Așa-zisele autorități din regiunea transnistreană s-au arătat deranjate de investigațiile noastre declarând că: „RISE Moldova îi subminează relațiile cu Rusia”.

Companiile judecătorilor constituționali

Judecător	Companii
ALEXANDRU TĂNASE președinte CC	Trecer-Grup SRL [33%] Apps-Imobil SRL [50%] Ii Consulting Tănase [100%]
TUDOR PANȚIRU judecător	Proera Grup SRL [14%]
VICTOR POPA judecător	Secotra SRL [34%]
AUREL BĂIEȘU judecător	Euro-IN Consulting Chisinau SRL administrator

13 ianuarie

Interesele ascunse ale judecătorilor de la Curtea Constituțională

Patru din cei cinci judecători ai actualului plen al Curții Constituționale nu și-au declarat toate afacerile la Comisia Națională de Integritate (CNI). În același timp, unul dintre ei a ascuns de autoritățile române calitatea de asociat într-o companie, timp de doi ani, în perioada când a fost deputat în Parlamentul de la București.

22 ianuarie Dedesubturile tranzacțiilor CFM cu două companii IT

RISE Moldova publică contractele dubioase încheiate de Calea Ferată din Moldova (CFM) cu două companii IT. În urma acordurilor, întreprinderea feroviară trebuia să lanseze o platformă on-line de vânzare a biletelor și să procure un soft de administrare internă. La mijlocul afacerii se rotește suma de două milioane de dolari, iar beneficiari sunt două companii: una fondată cu șase luni înainte de semnarea contractului și alta cu acționarii majoritari în off-shore.

4 februarie Tranzacții offshore pe malul lacului Ghidighici

Lacul Ghidighici, zonă de turism și punct strategic din preajma capitalei, a ajuns ținta mai multor afaceriști imobiliari. În ultimii ani, aceștia au transformat zona de parc de pe malul drept, amenajat pentru a preveni alunecările de teren și poluarea bazinului, într-un șantier. Aici se ridică mai multe vile de vacanță deținute de foști funcționari și companii off-shore anchetate pentru spălare de bani.

12 februarie CV-ul unui «hoț în lege»

RISE prezintă biografia criminală a unuia dintre cei mai vechi și temuți lideri interlopi care a condus brigada de razeți „Micu”. Petru Gilcă, Petru Popovici, Ion Socolov și Petru Sadnic – sunt identitățile folosite de unul și același „Hoț în Lege” – „Micu”. Ultima sa identitate, Petru Sadnic, a obținut-o după ce s-a căsătorit cu fosta soție a unui interlop din subordinea sa, acuzat de asasinat la comandă. Sub acest nume, „Micu” a părăsit Republica Moldova cu o lună înainte ca judecătorii să emită decizia de achitare din motiv că a expirat termenul de prescripție de 15 ani.

19 februarie SHOR HOLDING | Proiecte imobiliare schițate la Moscova

Palatul de Cultură al Sindicatelor va fi transformat în mall, iar fostul hotel sindical „Flora” – în centru de business. Proiectele au fost realizate de arhitecții ruși care au făcut schița și pentru reședința lui Ilan Shor din Codrui Orheiului. „Flora” se află deja în proces de reconstrucție și, de curând, a ajuns în proprietatea unei firme la care asociat majoritar este Iurii Luncașu, omul de afaceri surprins în compania lui Vlad Plahotniuc în Sciez, Franța.

2 martie

Fructe din UE exportate în Rusia, cu pașaport moldovenesc

Inspectorii fitosanitari au eliberat unor companii-fantomă din regiunea transnistreană certificate pentru exportul a peste o mie de camioane cu fructe în Belarus. În realitate, niciun fruct din Republica Moldova nu a ajuns în magazinele din Minsk sau Borisov. În schimb, actele au fost folosite de afaceriști lituanieni, belaruși și ruși pentru a exporta fructe din state UE în Federația Rusă.

10 martie

Holdingul secret al unui ministru

Documentele obținute de RISE din Italia, Cipru și România demonstrează că ministrul Transporturilor, Iurie Chirinciuc, controlează holdingul italian de mobilă Cavio prin finul său de cununie. Un alt set de acte consultate de noi arată cum oamenii care au reprezentat interesele lui Chirinciuc au fost numiți viceministri în instituția pe care o conduce.

18 martie

Port privat la Giurgiulești pentru afaceriști conectați la gruparea Patron

Un grup de afaceriști conectați la gruparea Patron – una dintre cele mai importante organizații criminale din Republica Moldova, implicată în asasinat la comandă, trafic de arme și contrabandă cu țigări – vrea un port privat pentru nave de transport mărfuri. Noul port ar urma să fie amenajat în imediata apropiere a celui de la Giurgiulești, pe un teren strategic, concesionat de la stat.

19 aprilie

PIAȚA MEDICAMENTELOR | Tranzacții suspecte pe filiera moldo-bosniacă

Cel mai important jucător de pe piața farmaceutică din Republica Moldova se află în vizorul procurorilor din Bosnia și Herțegovina. Anchetatorii bosniaci califică drept suspecte o serie de tranzacții derulate între compania farmaceutică Bosnalijek și directorul Dita Estfarm-Moldova și soția acestuia. Pe circuitul financiar au fost incluse companii offshore și contracte de consultanță.

6 iunie

Cartier de clasă lux în Rezervația Căpriana

Vile în inima Codrilor. Aceasta este afacerea de lux pusă pe roate în Republica Moldova de un cipriot. Ocolind legea cu ajutorul unor oameni de afaceri locali, dar și al autorităților, Igor Rimmer a devenit proprietarul a 7 hectare de teren în pădurea de lângă satul Căpriana, din raionul Strășeni, considerată arie protejată. Acum, cipriotul și partenerii săi au găsit și metoda de a evita plata unor taxe și impozite la construcția vilelor. O explică pe larg administratorul companiei lui Rimmer, într-o discuție cu un reporter RISE incognito.

8 iunie

Banii dispăruți în asfalt prin contracte orchestrate

Bugetul municipiului Chișinău a fost păgubit cu peste 8 milioane de lei prin semnarea, de către primarul Dorin Chirtoacă, a unui contract de împrumut cu o firmă din SUA pentru lucrări de reparație a unor străzi. Împrumutul a fost contractat ilegal, iar Primăria Chișinău a folosit drept „argument” o expertiză realizată, în mai 2010, de Andrian Candu, actualul președinte al Parlamentului. Contractul pentru reabilitarea străzilor a fost atribuit cu dedicație unei companii controlată de frații Sergiu și Chiril Lucinschi.

19 iulie

Rețea de escroci, condusă de soția unui anchetator

Soția unui polițist specializat în investigarea fraudelor economice administrează una dintre cele mai mari escrocherii din Republica Moldova. Afacerea funcționează după principiile unui sistem piramidal global, cunoscut cu numele Qnet, interzis deja în mai multe state. Un reporter RISE incognito s-a infiltrat printre membrii rețelei care acționează sub paravanul unei companii internaționale de vânzări directe a produselor brand-ului Qnet. Asta după ce un vechi amic l-a contactat în luna martie pentru a-i oferi un loc de muncă bine plătit.

25 iulie

Mitropolia lumânărilor

Mitropolia Moldovei importă anual din Rusia tone de lumânări din parafină la un preț de nici 20 de bani bucata. Ulterior, acestea sunt vândute bisericilor, direct sau prin intermediul eparhiilor. Însă, în drumul său de la producător la enoriaș, prețul unei lumânări ajunge să coste de cel puțin cinci ori mai mult. Afacerea „divină” este una exclusivistă, fiind permisă de lege doar cultelor religioase.

26 iulie Vânătorii de bănci

Sectorul bancar din Republica Moldova a devenit un câmp de luptă dintre grupările de interlopi, autorități și oameni care își ascund identitățile în spatele unor companii înregistrate în paradisuri fiscale. Miza este mare. Autoritățile încearcă să curețe sistemul, dar nu pot face prea multe în condițiile în care băncile sunt controlate de companii offshore în spatele cărora se ascund proprietarii reali. În același timp, acești proprietari încearcă să-și mărească influența asupra băncilor. Lupta se dă pe mai multe fronturi, inclusiv la Curtea de Arbitraj de la Stockholm.

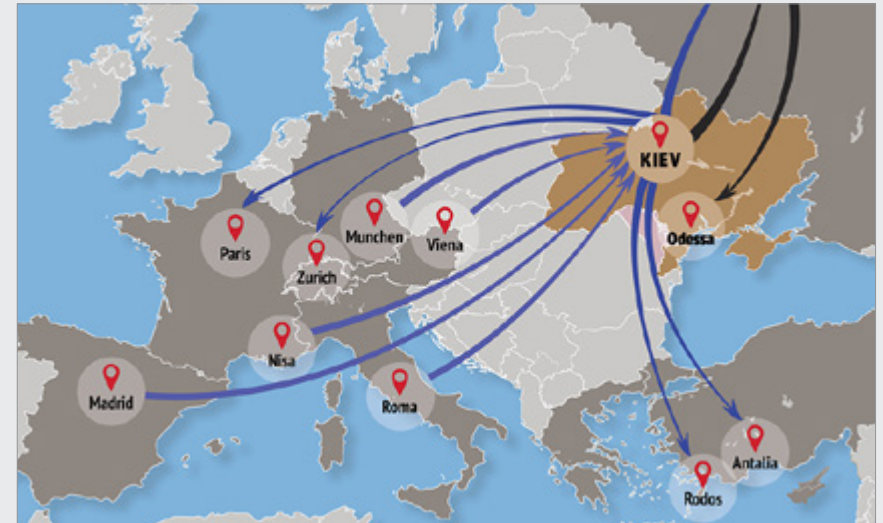
1 august Bani murdari spălați de ruși, investiți în cea mai mare bancă din Moldova

Peste 13 milioane de dolari proveniți dintr-un sistem gigant de spălare a banilor din Rusia care a tranzitat Republica Moldova – „Laundromatul” – s-au întors la Chișinău. Bani au fost investiți în acțiuni la cea mai mare bancă din țară – „Moldova-Agroindbank” (MAIB).

18 august Identitățile și călătoriile internaționale ale lui Veaceslav Platon

Anchetat la Chișinău pentru fraude bancare și spălare de bani, fostul deputat moldovean Veaceslav Platon a folosit, în ultimii 12 ani, nu mai puțin de 16 pașapoarte: opt rusești, șase moldovenești, dintre care două diplomatice, și două ucrainene sub numele de Vyacheslav Kobalyev. Așa reiese din documentele obținute de reporterii RISE Moldova, care au urmărit călătoriile internaționale făcute de Platon prin Ucraina.

2 noiembrie Noul stăpân al Aeroportului Chișinău – un offshore din Cipru

În doar trei ani, de când a luat în concesiune Aeroportul Internațional Chișinău, firma Avia Invest SRL și-a schimbat de trei ori proprietarii. Ultimul acționar majoritar este o companie offshore din Cipru al cărei beneficiar este un afacerist din Moscova. Și membrii Consiliului de Administrație al Avia Invest au fost înlocuiți. Printre ei se numără acum și Ilona Șor, mama vitregă a lui Ilan Șor, primarul din Orhei anchetat în dosarul „Jaful Secolului”.

11 noiembrie #Killer VIP: Matrioska Plahotniuc-Usatîi

Un asasin care a ratat două ținte a devenit muniție electorală, înghițit de relația complicată a lui Vlad Plahotniuc cu Renato Usatîi. Războiul lor aparent nu-i împiedică să împartă același proiect de țară: Igor Dodon. Unul lucrează la vedere, celălalt – din umbră. Aceasta-i o poveste despre legături invizibile reactivitate la telefonul mobil din celulă. Miza: o finală geopolitică în care joacă crima organizată.

28 noiembrie Vila din București a oligarhului Plahotniuc

O vilă, o piscină cât un apartament și o gheretă albă cu un portar în ea. E cadru banal de Pipera, zonă rezidențială în nordul Bucureștiului, numai că aici, pe strada Erou lancu Nicolae și-a înregistrat adresa de domiciliu Vladimir Plahotniuc, cel mai influent oligarh din Republica Moldova. La zece ani după ce și-a luat cetățenia română. Cunoscut drept „păpușarul” care trage sforile în politică, Plaha, cum îl alintă jurnaliștii, este unul dintre cele mai detestate personaje de la Chișinău.

#PANAMA_PAPERS

International Consortium of Investigative Journalists și publicația germană Süddeutsche Zeitung - cea care a primit informațiile de la o sursă anonimă - au cooperat cu jurnaliști din peste 100 de organizații media din întreaga lume. RISE Moldova a fost partenerul pentru Republica Moldova al proiectului global [#PanamaPapers](#).

#PANAMA_PAPERS

4 APRILIE

Conexiunile offshore ale fostului premier Ion Sturza

RISE Moldova publică primul set de documente obținut din scurgerea globală #Panama-Papers, care arată legăturile offshore ale ex-premierului moldovean Ion Sturza cu miliardarul român Dinu Patriciu, cu fiul fostului ambasador al Norvegiei în Rusia, dar și cu primul director al filialei Rompetrol la Moscova.

7 APRILIE

Secretele lui Stati și mita din Africa

Familia Stati a jonglat în industria petrolieră internațională cu peste 50 de companii offshore. Cele mai multe au fost înregistrate în paradisurile fiscale din Insulele Virgine Britanice, Gibraltar, Belize și Luxemburg. RISE Moldova a analizat în ultimii doi ani peste 10 000 de documente care arată cum magnatul Anatolie Stati a folosit scheme fiscale pentru a crea propria infrastructură petrolieră.

11 APRILIE

Proprietari de televiziuni cu legături în offshore

Cel mai mare difuzor de televiziune prin cablu și un important furnizor de servicii Internet din Moldova, compania Sun Communications, de 12 ani are în calitate de acționar majoritar un offshore din Insulele Virgine Britanice. Documentele fabricii de firme din Panama scot la iveală proprietarul real al Sun Communications.

26 APRILIE

Violoncelistul lui Putin a primit bani furați prin două companii din Moldova

Documente bancare obținute de OCCRP arată că violoncelistul Serghei Roldughin, vechiul prieten al președintelui rus Vladimir Putin, a primit bani dintr-o companie offshore în aceeași perioadă în care compania a fost folosită pentru a fura bani de la guvernul rus în cazul notoriu al lui Serghei Magnițky.

#PANAMA_PAPERS

4 MAI

Vinăria offshore

Doi afaceriști ruși au folosit o companie offshore pentru a împrumuta peste 5 milioane de euro unei fabrici de vin din Chișinău pe care tot ei o dețin. Asta arată documentele avocaților Mossack Fonseca, la care cei doi au apelat pentru a înființa o companie în Insulele Virgine Britanice. Miza unei astfel de tranzacții ar fi spălarea de bani, susțin experții consultați de RISE. În ultimii ani, rușii și-au mutat în paradisuri fiscale mai multe afaceri, inclusiv pe cea din Republica Moldova.

5 MAI

Relația offshore Plahotniuc – Voronin

Interesele lui Vladimir Plahotniuc și ale familiei fostului președinte Vladimir Voronin au fost reprezentate, prin interpuși, în compania offshore prin care a fost controlat postul de televiziune NIT TV. Mai multe documente consultate de reporterii RISE Moldova, arată că din grupul intermediarilor în afacerile oligarhului fac parte un ministru și un viceministru, dar și președintele Parlamentului.

10 MAI

Afacerist conectat la Plahotniuc, asociat cu un fost prim-ministru

Documentele din #Panama-Papers scot la lumină un alt afacerist moldovean ascuns în offshore. Acesta se numește Gheorghe Nicolaescu și activează în industria telecomunicațiilor. Nicolaescu s-a asociat în afaceri cu fostul prim-ministru Chiril Gaburici, cu sora președintelui Comisiei Electorale Centrale.

25 MAI

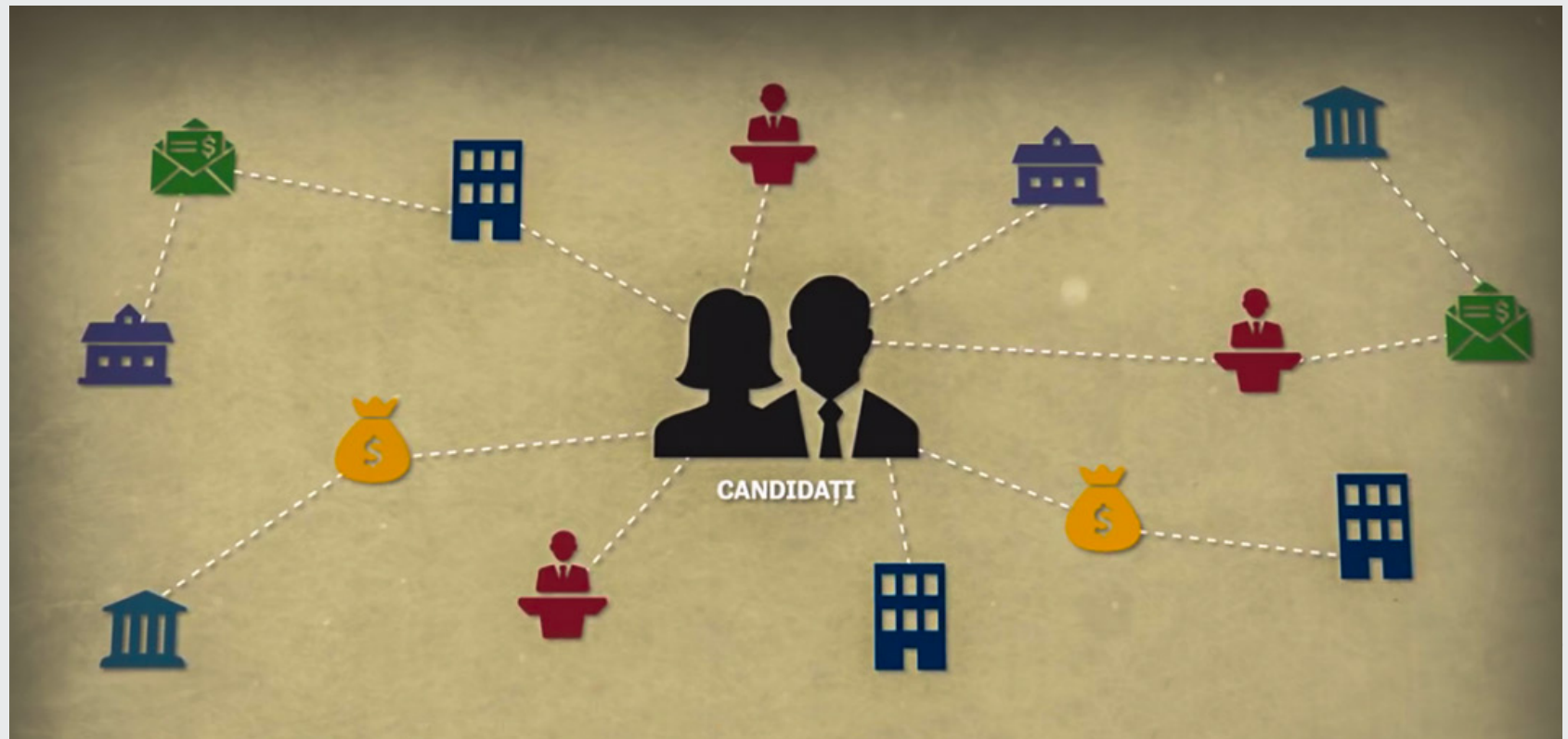
Proprietățile Aroma privatizate în offshore

Rudele de la Chișinău ale fostului ambasador al SUA la București, Mark Gitenstein, au apelat la serviciile casei de avocatură Mossack Fonseca pentru a-și ascunde proprietăți și companii cu venituri de milioane. Printre acestea, firma Euro-Alco, o afacere cu alcool pusă pe roate după ce familia Ghitenștein a preluat active importante ale întreprinderii de stat Aroma.

#PREZIDENȚIALE 2016

După 20 de ani, cetățenii Republicii Moldova și-au ales pentru prima dată președintele! Până acum a votat Parlamentul! RISE a efectuat radiografia candidaților, averile, conexiunile politice, interesele financiare și afacerile dubioase și le-a expus, pentru informarea alegătorului, pe platforma rise.md/prezidentiale2016.

#PREZIDENȚIALE 2016

9 SEPTEMBRIE

**Cimitirul din listele
electorale**

22 SEPTEMBRIE

**Afaceri offshore la
sediul socialiștilor**

28 SEPTEMBRIE

**Banii lui Dodon
din Bahamas**

30 SEPTEMBRIE

**Leancă-Soros |
Consilierii de milioane
ai premierului**

4 OCTOMBRIE

**Ce nu se știe despre
Maia Sandu**

4 OCTOMBRIE

**Conexiunile lui
Ciubașenco: Filat,
Pasat, Dodon și Usatîi**

5 OCTOMBRIE

**Centrul de business
al lui Ghimpu din
Chișinăul Vechi**

5 OCTOMBRIE

**Sateții lui Șor
din jurul candidatei
Popenco**

5 OCTOMBRIE

**Banii PDM-ului
ajung la televiziunile
lui Plahotniuc**

#PREZIDENȚIALE 2016

5 OCTOMBRIE

Adevărul despre „omul Țopilor”

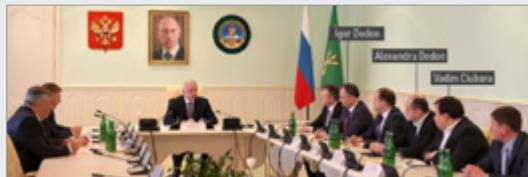
14 OCTOMBRIE

Afacerile celui mai bogat candidat la prezidențiale

18 OCTOMBRIE

Interesele pastorului – candidat la președinție

19 OCTOMBRIE

Consilierii din umbră ai lui Igor Dodon

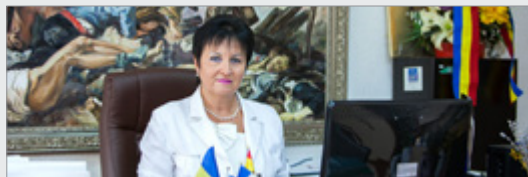
21 OCTOMBRIE

Iurie Leancă | Firma din Luxemburg și tranzacția imobiliară cu Nucă

24 OCTOMBRIE

Culisele afacerii „Magazine electorale”

26 OCTOMBRIE

Afacerile și interesele Anei Guțu

27 OCTOMBRIE

Călătoriile secrete ale lui Dodon cu avionul lui Plahotniuc

27 OCTOMBRIE

Beneficiarii de milioane ai promisiunilor electorale

#PREZIDENȚIALE 2016

În cele II tururi de scrutin prezidențial, reporterii RISE au transmis în regim live cele mai importante evenimente surprinse la secțiile de votare din Republica Moldova, România, Federația Rusă, Italia, Germania, Franța, Marea Britanie și Suedia.

30 OCTOMBRIE // TURUL I

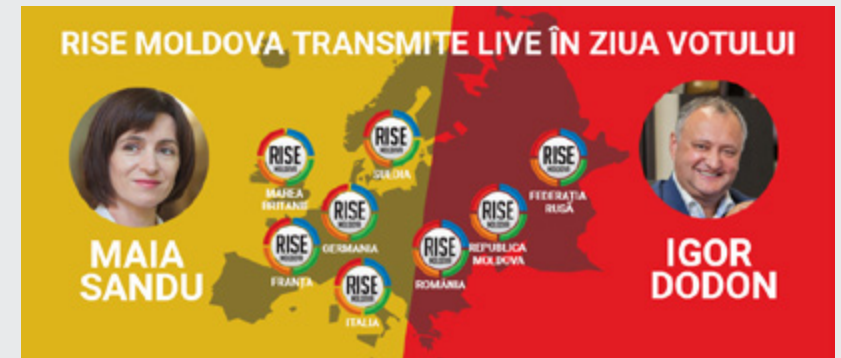
LIVE TEXT // Scrutinul prezidențial reflectat din 6 țări

- ▶▶ MOLDOVA, CHIȘINĂU // Președintele Timofti: Am votat și atât
- ▶▶ ITALIA, MESTRE // Observator neacreditat
- ▶▶ MOLDOVA, CHIȘINĂU // I. Dodon: Am votat împotriva oligarhiei
- ▶▶ ROMÂNIA, BUCUREȘTI // Alegători la coadă
- ▶▶ MOLDOVA, CHIȘINĂU // M. Sandu: Oamenii simpli pot să facă diferența
- ▶▶ RUSSIA, MOSCOVA // Autobuz pentru alegătorii moldoveni
- ▶▶ ITALIA, MESTRE // La coadă pentru un vot
- ▶▶ MOLDOVA, BĂLȚI // Tentativă de corupere a alegătorilor
- ▶▶ MAREA BRITANIE, LONDRA // Moldovenii stau la coadă ca să voteze
- ▶▶ MOLDOVA, CHIȘINĂU // CEC: "Alegerile pot fi considerate valabile"

13 NOIEMBRIE // TURUL II

LIVE TEXT // Află din prima sursă cum se votează în 8 țări-cheie

- ▶▶ MOLDOVA, UNGHENI // Vot pe întuneric la Ungheni
- ▶▶ RUSIA, MOSCOVA // Polițiști mobilizați la secțiile de votare
- ▶▶ MOLDOVA, ORHEI // Și-au fotografiat buletinele de vot
- ▶▶ GERMANIA, FRANKFURT // Au mai rămas 100 de buletine
- ▶▶ MAREA BRITANIE, LONDRA // Protest. Oamenii scriu contestații
- ▶▶ ROMÂNIA, BUCUREȘTI // Secția consulară s-a închis
- ▶▶ ITALIA, MESTRE // Buletinele de vot, epuizate
- ▶▶ MOLDOVA, CHIȘINĂU // Candidatul socialist conduce detașat
- ▶▶ RUSIA, MOSCOVA // Număr record de alegători la urne
- ▶▶ MOLDOVA, CHIȘINĂU // Republica Moldova are un nou președinte

#REGIUNEA TRANSNISTREANĂ

Pe parcursul anului 2016, RISE a abordat în mod constant subiecte care vizează regiunea nerecunoscută - Transnistria. În colaborare cu jurnaliștii din stânga Nistrului, reporterii RISE au scris despre părinții oligarhiei din regiune și imperiul creat de aceștia, despre „pretendenții tronului” la ultimele prezidențiale, dar și despre starea presei.

#REGIUNEA TRANSNISTREANĂ

2 FEBRUARIE

Export din livezi-fantomă

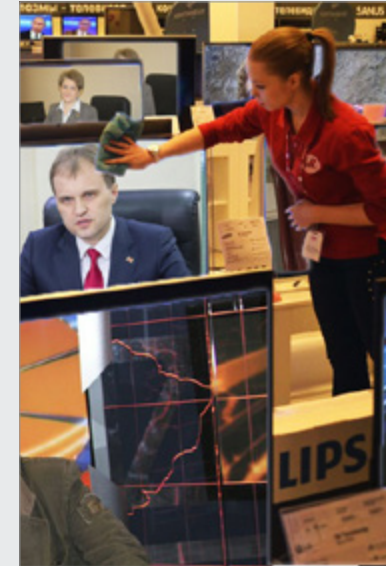
Două companii din regiunea transnistreană au exportat peste trei sute de TIR-uri cu mere și prune în Federația Rusă, în baza unor documente fictive. RISE Moldova a obținut certificatele fitosanitare prin care s-a făcut exportul, dar și documentele care indică proveniența fructelor – s. Caterinovca, o localitate din stânga Nistrului în care de fapt nu există livezi.

26 FEBRUARIE

Cămătarul din Transnistria

Compania unui politician din stânga Nistrului, coleg de partid cu deputatul rus Vladimir Jirinovski, oferă împrumuturi în condiții de cămătărie. Profitând de vidul legislativ, firma activează nestingherit de câțiva ani și a reușit să deschidă cinci sucursale în cele mai mari orașe din regiune. Unul dintre fondatori are o afacere similară și în Federația Rusă.

3 MAI

Șerifi presei din Transnistria

Mass-media din Transnistria se află sub controlul autorităților neconstituționale de la Tiraspol. Asta arată analiza structurii acționariatului instituțiilor de presă transnistrene, realizată de RISE Moldova. Influența asupra presei publice este disputată de președintele autoproclematei republici nistrene, Evgheni Șevciuk, și fracțiunea majoritară din Sovietul Suprem.

30 IUNIE

Republica Sheriff

Oligarhii transnistreni Victor Gușan și Ilya Kazmaly preferă să-și deruleze afacerile cât mai departe de privirea Kremlinului. În ultimii 20 de ani, cei doi au devenit coproprietari ai zeci de companii, fondate în Moldova, Ucraina, state ale Uniunii Europene, dar și în paradisuri fiscale. Iar pentru asta au folosit pașapoarte eliberate de autoritățile din trei țări.

#REGIUNEA TRANSNISTREANĂ

21 IULIE

Afacerea lui Plahotniuc din Transnistria

Documentele obținute de RISE Moldova scot la lumină afacerea nedeclarată din regiunea separatistă transnistreană a celui mai influent politician și om de afaceri din Republica Moldova, Vladimir Plahotniuc. Compania se numește „Laminar” și a fost fondată în 1996, cu sediul la Tiraspol.

5 DECEMBRIE

Corporația „Sovietul Suprem”

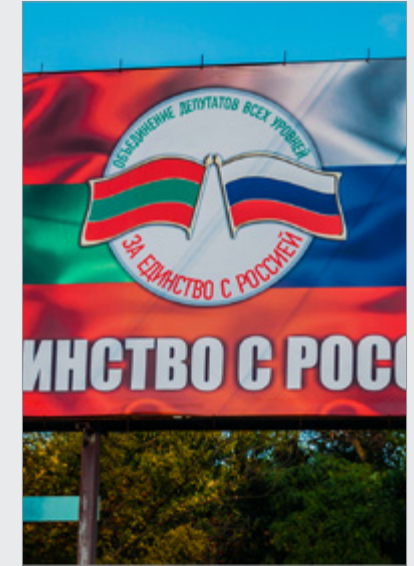
O treime din deputații așa-zisului Soviet Suprem de la Tiraspol derulează și conduc afaceri în paralel cu funcția publică. Fie că ocupă fotolii de directori, consilieri sau prezentatori TV, majoritatea funcționarilor sunt conectați la Holdingul „Sheriff” – imperiul de business fondat de Victor Gușan și Ilia Kazmalı.

8 DECEMBRIE

Firmele-căpușă ale bugetului transnistrean

În condițiile unui buget auster, autoritățile nerecunoscute din stânga Nistrului acordă, anual, mai multor companii, îlesniri și facilități de milioane de dolari. Doar în ultimii trei ani, suma beneficiilor acordate s-a ridicat la 200 milioane de dolari – peste jumătate din bugetul anual al regiunii separatiste.

9 DECEMBRIE

Prezidențiale. Pretendenții tronului

Timp de 26 de ani, regiunea separatistă Transnistria a fost condusă de doi președinți nerecunoscuți. RISE Moldova vă prezintă o radiografie a celor șase candidați înscrși în cursa electorală. Bătălia se dă între actualul lider de la Tiraspol și speakerul așa-zisului Soviet Suprem.

COLABORĂRI

BALKAN INVESTIGATIVE REPORTING NETWORK

Making a Killing: The 1.2 Billion Euro Arms Pipeline to Middle East*

* *Achetă premiată de Asociația Jurnaliștilor Independenți din Serbia*

TV LNK // LITUANIA

Demaskuota korupcinė schema: kas Lietuvoje pelnosi iš Rusijos maisto produktų embargo?

DELFI // LITUANIA

Tarptautinė afera: Lietuvoje demaskuoti iš Rusijos sprendimo besipelnantys sukčiai

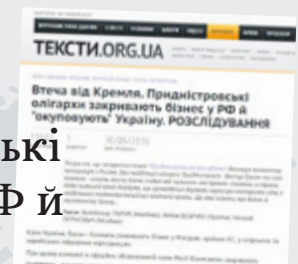
RADIO SVABODA // BELARUS

Раскрытая схема міжнароднай кантрабанды садавіны ў Расею. Сярод удзельнікаў — беларускія дзяржаўныя кампаніі

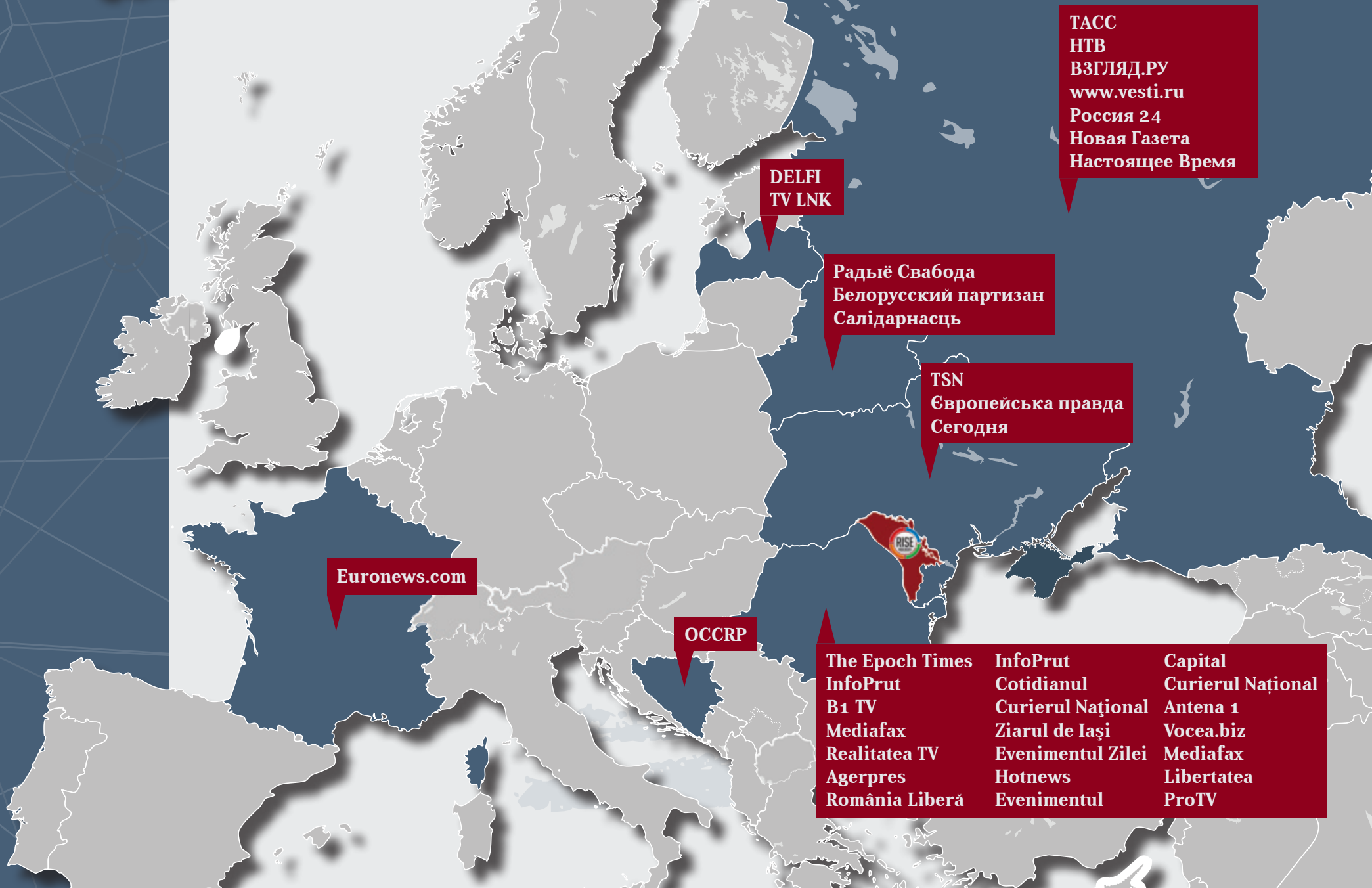
TEXTY.ORG.UA // UKRAINA

Втеча від Кремля. Придністровські олігархи закривають бізнес у РФ й “окупають” Україну

PRELUĂRI ÎN PRESĂ

ТАСС
НТВ
ВЗГЛЯД.РУ
www.vesti.ru
Россия 24
Новая Газета
Настоящее Время

DELFI
TV LNK

Радыё Свабода
Белорусский партизан
Салідарнасць

TSN
Європейська правда
Сегодня

Euronews.com

OCCRP

The Epoch Times	InfoPrut	Capital
InfoPrut	Cotidianul	Curierul Național
B1 TV	Curierul Național	Antena 1
Mediafax	Ziarul de Iași	Vocea.biz
Realitatea TV	Evenimentul Zilei	Mediafax
Agerpres	Hotnews	Libertatea
România Liberă	Evenimentul	ProTV

STATISTICĂ

WWW.RISE.MD

Top 10 articole

după numărul de vizualizări

1. **31.590** Călătoriile secrete ale lui Dodon cu avionul lui Plahotniuc
2. **26.367** Vila secretă a ministrului de Interne
3. **20.411** LIVE TEXT // Află din prima sursă cum se votează în 8 țări-cheie
4. **19.004** #Killer VIP: Matrioska Plahotniuc-Usatii
5. **18.858** Banii lui Dodon din Bahamas
6. **15.934** Rețea de escroci, condusă de soția unui anchetator
7. **15.631** Ce nu se știe despre Maia Sandu
8. **13.983** INTERVIU | Veaceslav Platon: Sunteți cu toții o grămadă de fraieri
9. **13.806** CV-ul unui «Hoț în Lege»
10. **13.764** Vila din București a oligarhului Plahotniuc

VIZITATORI UNICI

380.860

TOTAL VIZITATORI

665.669

PAGINI AFIȘATE

1.030.906

DURATA MEDIE A UNEI VIZITE

00:01:45

↪ Returning Visitor - 44,8%

↪ New Visitor - 55,2%

REȚELE DE SOCIALIZARE

/risemoldova

APRECIERI **15.410**

POSTĂRI **271**

IMPACT **9.765.962**

/risemoldova

FOLLOWERI **705** (cca +60 noi / lunar)

PROFIL cca **1.751** vizite / lunar

TWEET-URI cca **28.100** vizualizări / lunar

TRAININGURI

Pe parcursul anului 2016, RISE Moldova a organizat peste 20 de workshop-uri și training-uri pentru 20 de reporteri și editori. Traineri, jurnaliști de investigație cu experiență și programatori OCCRP și RISE Project România, au vorbit despre:

- ▶ bazele de date naționale și internaționale;
- ▶ editarea investigațiilor jurnalstice;
- ▶ fact-checkingul;
- ▶ jurnalismul de date;
- ▶ vizualizarea și prezentarea informațiilor;
- ▶ cum să-ți păstrezi datele în siguranță.

AU FOST ORGANIZATE mai multe instruirii practice individuale pentru cel puțin 17 jurnaliști din întreaga țară, inclusiv din regiunea Transnistria și UTA Găgăuzia. În urma instruirilor, jurnaliștii au învățat să lucreze la anchete și au format o rețea națională a jurnaliștilor de investigație, coordonată de RISE Moldova.

TRAININGURI

16-17 IULIE

Introducerea în Jurnalismul de Investigație

De la proiect până la primul draft: elaborarea unui proiect de investigație; documentarea investigației; structurarea informației colectate.

Trainer: Paul Radu / RISE Project România, OCCRP

19-20 NOIEMBRIE

Securitatea datelor și scrapping

Participanții trainingului au învățat să comunice securizat pe Internet, să-și cripteze mesajele, precum și tehnici simple de scrapping.

Trainer: Victor Nițu / Open Knowledge International

24-25 SEPTEMBRIE

Bazele de date și sistematizarea datelor

Trainingul a oferit posibilitatea participanților să învețe a căuta în bazele de date internaționale și să sistematizeze informația în Excel.

Trainer: Lejla Camdzic / OCCRP

17-18 DECEMBRIE

Legislația privind mass-media

Protecția judiciară a libertății de exprimare/accesului la informație, Jurnalismul dronelor, Camere/reportofoane ascunse și drepturile omului.

Traineri: Vitalie Zama, Tatiana Puiu / Juriștii pentru Drepturile Omului

CONFERINȚA ANUALĂ

RISE INVESTIGATIVE JOURNALISM CONFERENCE 2016

10-11 DECEMBRIE

ZILE

2

TRAINERI

14

WORKSHOPuri

24

PARTICIPANȚI

70

Cele mai populare workshopuri

<https://rise2016.sched.com/>

- #1. Investigații undercover
- #2. Producția unui documentar video pas cu pas
- #3. Baze de date internaționale - Investigative Dashboard
- #4. Mobile Journalism sau jurnalism cu telefonul mobil
- #5. Cum să urmărim oamenii și companiile în offshore
- #6. Cum documentăm afacerile cetățenilor moldoveni în România
- #7. Regiunea transnistreană și schemele tenebre
- #8. Urmărirea persoanelor pe Internet
- #9. Criminalitatea economico-financiară
- #10. Tehnici de imersiune în crima organizată

PUBLICAȚII

În acest an, RISE Moldova a lansat
GHID DE INVESTIGAȚIE PENTRU STUDENȚI.

Destinat studenților și jurnaliștilor începători, ghidul explică, pas cu pas:

- ▶▶ Cum și unde putem găsi subiecte de investigație
- ▶▶ Cum elaborăm planul de acțiuni
- ▶▶ De ce este importantă pre-documentarea
- ▶▶ Cum căutăm pe rețelele de socializare
- ▶▶ Tipurile de surse și credibilitatea lor
- ▶▶ Unde găsim informații despre averea funcționarilor
- ▶▶ Unde găsim informații despre imobile
- ▶▶ Unde găsim informații despre fondatorii companiilor
- ▶▶ Unde găsim informații despre achizițiile publice
- ▶▶ Unde găsim informații despre procesele de judecată
- ▶▶ Unde găsim informații despre proprietarii de site-uri
- ▶▶ Cum redactăm o solicitare de informație

DESCARCĂ

[GHID DE INVESTIGAȚIE PENTRU STUDENȚI](#)

RISE ÎN INSTANȚĂ

Alexandru Pînzari (șeful IGP) vs RISE Moldova

OBIECTUL DOSARULUI: Litigiu privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale

SOLUȚIA: În favoarea RISE. Acțiunea scoasă de pe rol.

INSTANȚA: Judecătoria Centru, mun. Chișinău

Moldindconbank vs RISE Moldova

OBIECTUL DOSARULUI: Litigiu privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale

SOLUȚIA: În favoarea RISE. Acțiunea respinsă.

INSTANȚA: Judecătoria Comercială de Circumscripție

Alexandru Jizdan (Ministrul de Interne) vs RISE Moldova

OBIECTUL DOSARULUI: Litigiu privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale

SOLUȚIA: În favoarea RISE. Acțiunea scoasă de pe rol.

INSTANȚA: Judecătoria Centru, mun. Chișinău

Pruteanu vs RISE Moldova

OBIECTUL DOSARULUI: Litigiu privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale

SOLUȚIA: Cauză pendinte.

INSTANȚA: Judecătoria Chișinău, sediul Centru

RISE Moldova vs Judecătoria Chișinău

OBIECTUL DOSARULUI: Litigiu privind apărarea dreptului de acces la informație

SOLUȚIA: Cauză pendinte.

INSTANȚA: Judecătoria Strășeni

RISE Moldova vs Departamentul Poliției de Frontieră

OBIECTUL DOSARULUI: Litigiu privind apărarea dreptului de acces la informație

SOLUȚIA: Cauză pendinte.

INSTANȚA: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău

RISE Moldova vs Ministerul Afacerilor Interne

OBIECTUL DOSARULUI: Litigiu privind apărarea dreptului de acces la informație

SOLUȚIA: Acțiunea respinsă. Hotărâre atacată cu apel

INSTANȚA: Judecătoria Centru, Curtea de Apel Chișinău

RISE Moldova vs Banca Națională a Moldovei

OBIECTUL DOSARULUI: Litigiu privind apărarea dreptului de acces la informație

SOLUȚIA: Cauză pendinte.

INSTANȚA: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău

RISE Moldova vs Procuratura Generală

OBIECTUL DOSARULUI: Litigiu privind apărarea dreptului de acces la informație

SOLUȚIA: În favoarea RISE. Acțiunea admisă.

INSTANȚA: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău

Exclusiv Media SRL vs RISE Moldova

OBIECTUL DOSARULUI: Litigiu privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale

SOLUȚIA: Acțiune admisă parțial.

INSTANȚA: Judecătoria Comercială de Circumscripție

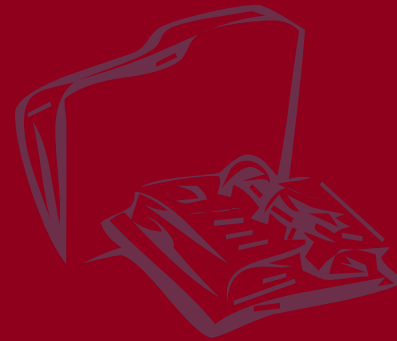
PSRM vs RISE Moldova

OBIECTUL DOSARULUI: Litigiu privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale

SOLUȚIA: Cauză pendinte.

INSTANȚA: Judecătoria Chișinău, sediul Centru

PROIECTE

PROIECTE ÎNCEPUTE

I. „Quality Journalism for Democracy”

FINANȚATORI: Delegația Uniunii Europene în Moldova (90.0%)
Fondul Național pentru Democrație* / NED (10%)

SUMA GRANTULUI: 692 158 EURO

PERIOADA DE DESFĂȘURARE: 1 ianuarie 2016 - 31 decembrie 2017

Proiectul a fost conceput ca un instrument care va aduna jurnaliștii locali, autoritățile publice locale, juriști, activiștii și cetățenii cu scopul de a semnaliza, investiga și preveni cazuri de corupție, crima organizată, spălări de bani etc. la nivel local și național. Beneficiarii primari ai proiectului vor fi jurnaliștii locali care vor fi instruiți în cadrul proiectului pentru a fi capabili să facă investigații profesionale în interes public.

*Prin intermediul proiectului Fostering Accountability Through Investigative Journalism

II. The Regional Investigative Journalism Network / RIJN

FINANȚATORI: United States Agency for International Development / USAID

SUMA GRANTULUI: 160.200 USD

PERIOADA DE DESFĂȘURARE: 1 martie 2016 - 30 aprilie 2017

Scopul programului „The Regional Investigative Journalism Network (RIJN)” este de a sprijini rețeaua și a consolida capacitățile jurnaliștilor de investigație regionali cu experiență și a organizațiilor aferente din toate țările europene și euroasiatice în care este prezentă misiunea USAID. Scopul este generarea investigațiilor jurnalistice transfrontaliere de înaltă calitate, bine documentate, bazate pe fapte reale.

*În cadrul proiectului „The Regional Investigative Journalism Network / RIJN” RISE Moldova este sub-contractant

III. n-vestigate

FINANȚATOR: Ministerul German pentru Dezvoltare și Cooperare Economică

SUMA GRANTULUI: 2765 EUR

PERIOADA DE DESFĂȘURARE: 1 iunie 2016 - 31 decembrie 2016

În cadrul proiectului “n-vestigate”, RISE Moldova a devenit coordonatorul regional al rețelei de jurnaliști de investigație înființate de organizația N-ost, Berlin, Germania. Alături de N-ost și alți parteneri din Ucraina, Georgia și Armenia, RISE Moldova a coordonat câteva investigații transfrontaliere de interes public. Printre ele au figurat anchete despre contrabanda vinului din Moldova în Rusia, via Abhazia, și despre spălarea de bani prin băncile moldovenești.

PROIECTE ÎNCHEIATE

I. Program on Independent Journalism

FINANȚATOR: Open Society Foundation (Londra)

SUMA GRANTULUI: 25.000 USD

PERIOADA DE DESFĂȘURARE: Noiembrie 2014 - Februarie 2016

Proiectul „Program on Independent Journalism” își propune să dezvolte și să fortifice capacitățile instituționale ale RISE Moldova. Acesta asigură necesitățile minime ale organizației și pune bazele activităților de start ale RISE Moldova. Totodată, proiectul contribuie la asigurarea independenței organizației și la dezvoltarea RISE Moldova drept o instituție media de referință în Republica Moldova.

II. Rebooting Moldovan Journalism*

FINANȚATOR: Departamentul de Stat al SUA, Biroul pentru Democrație, Drepturile Omului și Muncă

SUMA GRANTULUI: 225.981 USD

PERIOADA DE DESFĂȘURARE: Decembrie 2014 – Aprilie 2016

Proiectul își propune să relanseze jurnalismul de calitate din Republica Moldova, prin resetarea valorilor și metodelor de lucru cu care sunt obișnuiți reporterii și editorii, și să contribuie la creșterea accesului publicului la o media demnă de încredere. Activitățile proiectului sunt multi-dimensionale, concentrate pe munca în echipă și a metodologiei de lucru „training by doing”. Publicul țintă este format din jurnaliști, editori, proprietari de media, activiști și programatori.

*În cadrul proiectului „Relansarea jurnalismului de calitate în Republica Moldova” RISE Moldova este sub-contractant

III. Jurnalism de Investigație pentru Studenți

FINANȚATOR: Ambasada SUA în Moldova

SUMA GRANTULUI: 18.240 USD

PERIOADA DE DESFĂȘURARE: Septembrie 2015 – Septembrie 2016

Obiectivul general proiectului: familiarizarea studenților facultăților de jurnalism de la universitățile din țară cu practicile jurnalismului de investigație și implicarea acestora în proiecte de investigație de interes public. În cadrul proiectului jurnaliștii RISE Moldova au predat un curs extra-curriculum în jurnalism de investigație pentru un număr total de 60 de studenți, de limbă română și rusă, de la șase instituții de învățământ post-liceal din Chișinău și Bălți. Cei mai activi 15 studenți au fost selectați pentru a produce investigații de interes public. La finele proiectului este planificată publicarea cinci anchete jurnalistice, dar și a unui ghid practic „Jurnalism de Investigație pentru Studenți”.

RAPORT FINANCIAR

BILANȚ CONTABIL*

Nr. cpt.	ACTIV	Începutul perioadei de gestiune	Sfârșitul perioadei de gestiune
1	2	3	4
1	ACTIVE IMOBILIZATE,	214 520	241 612
	<i>din care:</i>		
	Imobilizări necorporale	46 651	26 788
	Mijloace fixe	167 869	214 824
2	ACTIVE CIRCULANTE	1 762 780	12 791 862
	Obiecte de mică valoare și scurtă durată	21 034	21 034
	Creanțe comerciale și avansuri acordate	17 383	271 839
	Creanțe privind mijloacele cu destinație specială	1 578 053	9 225 033
	Numerar	146 127	2 869 451
	Alte active circulante	183	404 505
	TOTAL ACTIVE	1 977 300	13 033 474
Nr. cpt.	PASIV	Începutul perioadei de gestiune	Sfârșitul perioadei de gestiune
3	CAPITAL PROPRIU	216 000	249 115
	Fond de active imobilizate	214 520	241 612
	Fond de autofinanțare	1 480	7 503
5	DATORII CURENTE	1 761 300	12 784 359
	Finanțări și încasări cu destinație specială curente	1 729 656	12 083 926
	Datorii comerciale și avansuri primite		1 500
	Datorii față de personal		631
	Venituri anticipate curente	31 644	697 379
	Alte datorii curente		923
	TOTAL PASIVE	1 977 300	13 033 474

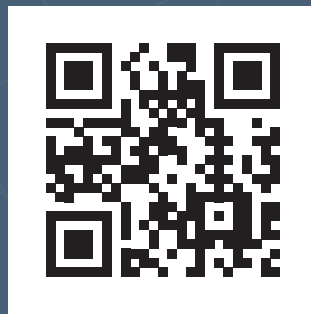
VENITURI ȘI CHELTUIELI**

INDICATORI	Cod rd.	PERIOADA DE GESTIUNE	
		<i>precedentă</i>	<i>curentă</i>
1	2	3	4
Venituri aferente mijloacelor cu destinație specială	010	3 303 892	7 239 166
Cheltuieli aferente mijloacelor cu destinație specială	020	3 303 892	7 239 166
Excedent (deficit) aferent mijloacelor cu destinație specială (rd.010 – rd.020)	030		

SURSELE DE FINANȚARE***

Nr. d/o	INDICATORI	Cod rd.	Sold la începutul perioadei de gestiune	MAJORĂRI	DIMINUĂRI	Sold la sfârșitul perioadei de gestiune
1	2	3	4	5	6	7
Mijloace cu destinație specială						
	Granturi	030	1 729 656	4 819 634	4 642 759	1 906 531
	Asistența financiară și tehnică	040		15 172 402	5 003 641	10 168 761
	TOTAL MIJLOACE CU DESTINAȚIE SPECIALĂ (rd.030+rd.040)	060	1 729 656	19 992 036	9 646 400	12 075 292
3	Contribuții ale fondatorilor și membrilor					
	Taxe de aderare și cotizații de membru	110	480	8 900	266	9 114
	TOTAL CONTRIBUȚII ALE FONDATORILOR ȘI MEMBRILOR (rd.110+rd.120)	130	480	8900	266	9 114
4	Fonduri					
	Fondul de active imobilizate	150	214 520	188 425	161 333	241 612
	Fondul de autofinanțare	160		7 051	28	7 023
	TOTAL FONDURI (rd.150+rd.160)	180	214 520	195 476	161 361	248 635
	Total surse de finanțare (rd.060+rd.130+rd.180)	200	1 944 656	20 196 412	9 808 027	12 333 041

WWW.RISE.MD

2016

